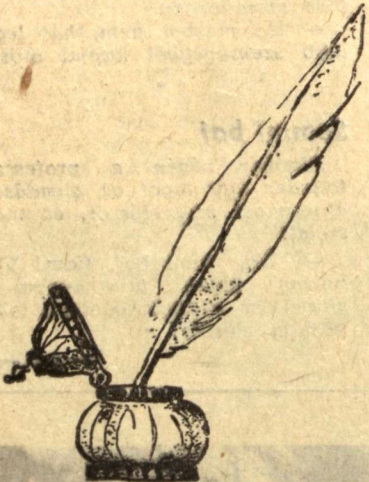

Belányi György:

Tájkép — üvöltéssel

Vigyázzban strázsáló házak
Sisakos homlokuk kemény
Üres ablakok sarkából
fölsötétlő felhő az éj

Villan az eső — cseppjei
arcomba csapódó szögek
Utcákkal láncravert szélben
kitépett fák üvöltének

Futó György:

Tisztító hajnal

tisztító hajnal —
lángjába hajlunk
sugár-keresztje
átizzik rajtunk

éget pernyévé
röptetne égnek
úszkös parazsa
miénk már végleg

hamvad fölizzik
félelmesen:
testté forrt ingünk
vagy zászlónk legyen

lobogjon fényét
csillagra hányva
vagy velünk szakadjon
bokorra ágra

Farkas Emil:

requiem

zengje hangod a rapszodiát
hogy átdolgozzam és tároljam
fájó ingereid láncát
túlharsogva a békyók zaját

megálljak az időben
és várjam a tér mozgását
nyílnak fel
zászlókat lengetve vonuljanak
tanulják meg
hogyan kell
elmenni
messze menni
nem találni

zengje
zengje hangod a rapszodiát
harsogja túl a békyók zaját

Mihály András:

Család

Te szóltál
Utánad ők
Kiáltás rezgett fönn
Magasan, hogy szárnyát
Szegve lehulljon a múlt
És annak színes üvegcserepjéin
Százszegve sétálj
Jövőd felé

Voltak délutánok
Rezgő könny-lila és kék
Sőt szürke napok
De ezek hátravetett
Tenyerekkel — mint sétáló
Ifjúfiak —

Elballagtak messzire
Arrafelé ahol lenyugszik
A Nap
Egyszer napnyugta után
[előjönnek]

Puha léptű állatokként
És lábadozó törlesszkednek
Reszkettelve inaidat
De ekkorra már
Hetedhét országra
széjjelszaladtak
Tested hírnökei
És átváltak a gondok
Pihenésé.

Géczi János:

Tarkón ütve ököllel, szóval

Reggelre minden ezüstben ébred,
dérrel fölverte szakáll s a haj;
fényeztetten okos kis emlékek,
új arcok fölött a szorgos ricsaj.

Most délcegen, szép büszkén lépkedve
— füst kereng, víjjog, földig lóg szárnya —
sarkantyús, rámás hit-vallatóval —
vért lépked ember s véle az árnya.

Megütve, tarkón, ököllel, szóval;
foncsoros vízig hajszolt magányra
— tótágot állanak: ő és a fák!
s gázlánggal örvenylik, lebben válla.

Zalán Tibor:

A Sára éjszakája

Gombomat gomboló Ingemből kifejtő
A Máriaik is kurvák
Te Szerelembe-ajtó
leterítéd ingem hátadhoz az ágyra
kék leopárdbőr az
Hát változzék az arcod riadó holddá!
Csak válik dagadó vízzé — mélylé
az éjjel iszapossá

Az ablakon tatógó taruló taticák
sóhajtozva előkerülnek a várton-várt vásárlák
A csillagok is apró aranyhalak
szalad az üstökös kinyájában forogva
mikor valamelyik horogra harap

Szóllítak Sárának bár nem úgy hívnak
Biblis nagy kedvvel mondom: július van
és bárminek hívhat
a nagy Cethalak döglésének ideje van most

Lengedezzünk kéken mint az akasztottak
bábukká tehet s rángathat bennünket
úgyis a holnap
láncokon fonalon kötélén
Sovány-falú szobánk piros légterében
csikorgó ágy lebeg hinta-palinta
Külmölt
öledre
a fekete
tinta

Megoldja ingét az Isten is egyszer
ledobja az inget hónak a világra
s az asszonyoknak megfájdul a melle
s a fagyos lányoknak fellángol a háta

Mielőtt a meleg kihál belőlünk
s rádermednek nedves testünkre a tárgyak
lát még csodáknak bennünket a világ:
két szálló halottat és négy törött szárnyat

Szőnyi Etelka linometszete

Testvérem, Télemakhosz Téglásy Imre költői estjéről

Ismét egy lírikus állt a nyilvánosság elé a legutóbbi, immár harmadik Artium-estén: Téglásy Imre. Az ő estje sem bemutatkozás, ismerkedés volt, inkább csak fizikailag is igazolta jelenlétét köztünk.

A „rituális” beszélgetésben — ahogy a beugró dr. Szilassy Zoltán a Fórum Artium immár hagyományossá váló bevezetőjébe nevezte —, szó esett Tóth Árpádról és a líra paradoxonáról, költői magatartásról, költésről és vesztélyéről. Szilassy lényeglátó kérdésfelvetése élesen világította meg Téglásy költői világának összefüggéseit, s rámutatva bizonyos ellentmondásokra, nem egyszerűen vitára indította.

Mi az a rögtön felismerhető sajátosság, amely Téglásy verseit hallgatva azonnal szembetűnik? Az antikvitáshoz való szerves kötődése, a klasszikus formakultúra eszköztárának birtokában „a múlthoz való kapcsolódás” átértékelése. Azaz: kísérlet világunk apokaliptikus szituációinak megörökítésére, de nem a pillanat-halmazok felmutatásával, hanem az emberiség egyetemes kultúrájának örökségének, a klasszikának a szellemében — véleményem szerint túlzottan szintetikus magasságból. Mit jelent Téglásy számára az antik kultúra, a klasszikával való találkozása hogyan erősödött olyan állandósult műveltségélménnyé, amely folyamatosan inspirál az „átértékelésre”? Le kell szögeznünk, hogy a költő számára mindenekelőtt élet-élményt, alapvető alakító tényezőt jelent a költői világ számára az antik humanizmus, folytonosságával, a reneszánsz és a humanizmus minden „viszontagságával” együtt. Ezzel együttjár, hogy Téglásy minden verse magán viseli az antikvitástól tanult formai fegyelmet is, amely rendkívül tömény koncentrátumokat eredményez. Téglásy maga is elmondta, hogy egyaránt nagy szükségét érzi a tömörségnek és a formai fegyelmességnek. Szándékát — egyfajta poeta doctus-i attitűd alapszól — az antik metrumok és más formai elemek kimunkált gyakorlatával, a mitológiai elemeinek újra-összerakásával valósítja meg. Szándékának megvalósulásai: az est elhangzott versei; a költő előadásában hallhattuk az Egy plebejus ének-et, a Légzésgyakorlat-ot, s az Itélet és a Szélfjáték mellett a Honfoglalás történelmi vízióját.

A „meglepetés” azonban a Testvérem, Télemakhosz volt, oratórikus előadásban. Az előadó a metrum szigorúságának megfelelően tömören, keményen, „belső vigyázásban” idézték fel az Ulisszesz után bolygó királyfi küzdelmeit. Télemakhosz viszonzottságai, a jól szerkesztett, remekül pergő ciklus képsora szimbolikus: a magárahagyatottság küzdelmeinek mítikus megéneklése volt. A Télemakhosz-ciklus eleve, ám fegyelmezett előadását a pergetett események hangulatában fogant szép vokális betétek tették kerek egészzé. A kétszereplős, dramaturgiailag is hiteles előadás mintegy összegezte Téglásy Imre eddigi útját, számot adott az átértékelés eredményességéről is.

A múlthoz való kapcsolódás csak az átértékelés igényével értelmes cselekedet és költői alapállás — vallja Téglásy Imre. Humanista lírájával védművet próbál húzni a mindenkor ember morál, a tisztaság és a kultúra humán-körének védelmére, amelyre apokaliptikus környekben minden eddiginél nagyobb szükség van. A minduntalan felvillantott pusztulásképekkel a felelősség fontosságára figyelmeztet. Ennek jogosultsága azonban nem mindig meggyőző. Bizony, pesszimista rekvium-est, korai veszélyt érző útmutatás.

Hozzáalkalmazni az embert a világhoz és a világot az emberhez — Guillewic felfogása szerint ez a költészet feladata. Itt és most, a magunk számára megfogalmazni lehetőségeinket. Szerves folytonosságban múltunkkal. Anélkül, hogy kétségbe vonnánk Téglásy Imre felfogásának okosságát és hitelét, meg kell jegeznem, hogy a nemzeti hagyományokhoz való átértékelő kapcsolódás nincs ellentmondásban az egyetemes emberi kultúrához való átértelmező kapcsolódással, hiszen az utóbbi egyetemessége az adott történelmi közösség létkérdéseinek szintetikus és totális kifejezésének függvénye. A probléma fontossága semmiképpen sem jellemezhető a szintek oppozíciójával. Minden kategória számára az objektív valóságban betöltött funkciója mértékadó — elfogadva Lukács György tételét — érdemes eltűnődni a költészet útjait és lehetőségeit illetően.

CSAPODY MIKLÓS

Ságvári Napok A NÉKOSZ-ról

A József Attila Tudományegyetem Ságvári Endre Gyakorló Gimnáziumában november 25-27. között rendezték meg a hagyományos Ságvári Napokat. November 25-én délelőtt diák-tanárnapot tartottak, amelyen a diákok álltak fel a katedrara, hogy a padokban ülő tanáraikat oktasák. Délután tanár-diák sakkbajnokságra, labdarúgó- és asztalitenisz küzdelmekre került sor. Este hat órakor a Country együttes észak-amerikai népdalokkal szórakoztatta a közönséget.

November 26-án ünnepi nagygyűléssel kezdődött a Fáklya moziban. Dr. Farkas István ünnepi beszéde után a diákok pályaműveinek értékelése, a díjak átadása következett. Ezután a gimnázium tanárai és diákjai megtekintették a Charly című amerikai filmet. Délután először az iskolai kiállítás megnyitása vonatkozta a látogatókat, majd Ságvári Endre szobrának megkoszorúzása és az ifjúgardisták fogadalomtétel után megkezdődtek a Tótsára sportrendezvények. (Ez az elnevezés a Tömörkény, a Tiszparti és a vendéglátó Ságvári gimnázium közötti vetélkedéseket „álcázta”). Este hét órakor Hegyi Füstös László rajzfilm-estjére került sor.

November 27-én délelőtt kilenc órakor a Forgószínpad mutatkozott be. Szerepelt az irodalmi színpad, a kamarakórus, a pályázatra beérkezett prózai művekből részleteket olvastak fel. Délután a Tótsári keretében szellemi vetélkedőre került sor. Este sulibulin szórakoztak a ságvárisok és a vetélkedő résztvevői.

Sorrendben kilencedik alkalommal rendezték meg novemberben a Kollégiumi Napokat a mórások. Ezáltal a NÉKOSZ megalakulásának időszakát idézték fel a háromnapos program keretében.

A műsorsorozat a mozgalom megalakulásáról szóló kiállítás megnyitásával vette kezdetét. A kollégisták több hónapos bűvárkodása eredményeként, valamint a Magyar Tudományok Akadémia Történettudományi Intézetének, Pedagógiai Kutatócsoportjának, a Somogyi Könyvtárnak és az egyetem volt népi kollégista oktatóinak segítő hozzájárulásával igen gazdag, sok új ismeretet közvetítő dokumentumgyűjteményt mutattak be az érdeklődőknek. A kiállítók külön figyelmet fordítottak a népi kollégiumok történetének szege-di vonatkozásaira.

A kollégiumban működő szak-kollégiumi csoportok egyike, a pedagógiai szakcsoport már hosszú ideje a népi kollégiumok történetével foglalkozik. A szakcsoport tagjai közül többen készítették dolgozatot a NÉKOSZ-ról. A Kollégiumi Napok első programjában, a szak-kollégiumi esten négy jólsikerült dolgozatot hallgattak meg a résztvevők a NÉKOSZ megalakulásának történelmi körülményeiről, a népi kollégisták származási összetételéről, a népi kollégiumok szervezeti felépítéséről, önkormányzatáról, valamint a mozgalom pedagógiai hagyományairól.

A Kollégiumi Napok a NÉKOSZ történetét feldolgozó irodalmi műsorról és vídám vetélkedővel záródott.